

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- EU-förslag för mer stöd till landsbygden mindre till jordbruket
 - Den snabba kommunreformen i Danmark – Roskilde-borgmästaren sammanfattar sina erfarenheter i tio teser
 - ”Vi skall förverkliga idéerna” – uttalandet av näringsminister Olofsson i slutrapport från svenska Landsbygdsriksdagen
 - ”Viktigt att slå vakt om vår framgångsrika landsbygd”
 - Österbottnisk arbetsgrupp först i landet att arbeta målmedvetet för skärgårds- och kustområden
 - Läs även detta: **Regional- och lokalförvaltningen strömlinjeformas inom arbets- och näringsministeriet – reformfrågor hörande till ALKU-projektet löses separat*
**Kommentera utkastet till landsbygdspolitikens strategiska linjedragningar* **Anmälan till YTR:s landsbygdspolitiska diskussionstillfälle i Nyland senast 26.5* **Klimatstrategi saknas i Östnyland* **Kristinestad kan få vindmöllepark med 100 vindkraftsenheter*
**LED-belysning kan lösa problemet med de starkt upplysta växthusen*
-

EU-FÖRSLAG FÖR MER STÖD TILL LANDSBYGDEN MINDRE TILL JORDBRUKET

Mjölkkvoterna slopas successivt, kravet på träda tas bort och mer gårdsstöd styrs om till utveckling av landsbygden, föreslår EU-kommissionen. Förhoppningen är att det förändrade stödsystemet även skall bidra till att mildra matprisökningar. Enligt kommissionen är det de största gårdarna som skall få släppa till mest stöd till fonderna för landsbygdsutveckling. EU-kommissionens förslag till lättreform lades i tisdags (20.5) fram inför EU-parlamentet av jordbrukskommissionären Mariann Fischer Boel. Lantbrukare som nu får mer än 5000 euro i direktstöd får släppa fem procent till fonder för utveckling av landsbygden. Kommissionen vill att det skall öka till 13 procent år 2012 och att större gårdar skall bidra med ännu mer, upp till nio procent mer. En grundtanke med förslagen, vilka medlemsländerna nu skall förhandla om, är att bönderna skall bli friare att producera vad marknaden efterfrågar, t.ex. spannmål. Förslaget att ta bort kravet på träda (10 procent av marken), skall även bidra till ökad produktion. Mjölkkvoterna skulle ökas långsamt för att skrotas helt 2015. Producenter av mjölk och nötkött, som är särskilt viktiga produkter hos oss, drabbas hårt i vårt land. Enligt MTK (Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter) förlorar mjölkproduktionen 100 miljoner euro, men även kött sidan drabbas. MTK:s ordförande Michael Hornborg litar dock på att Finlands intressen drivs i rätt riktning under Frankrikes kommande period som EU-ordförandeland. EU-kommissionen försöker i ett annat dokument ge svar på hur EU kan mildra de kraftiga prisökningarna på basvaror som spannmål, ris, majs och mjölkprodukter. Förenta Nationernas program för kamp mot hunger har talat om matprishöjningarna som en ”tyst tsunami” som sveper över världen och hårdast drabbar de redan fattiga. Kommissionen hävdar att EU:s mål, alltså bruket av biobränsle i transportsektorn skall öka till tio procent år 2020, inte har någon egentlig inverkan på prisuppgången. Uppgifterna är hämtade ur tisdagens (20.5) nätupplaga, på adress [/http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=20433](http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=20433), och gårdagens (22.5) upplaga av Vasabladet, samt Hufvudstadsbladets onsdagsupplaga (21.5).

Se även YLE:s Internytt på webbadressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=129536>, samt hemsidorna för Svenska lantbruksproducenternas centralförbund och MTK <http://www.slc.fi/default.asp> respektive <http://www.mtk.fi/>.

DEN SNABBA KOMMUNREFORMEN I DANMARK – ROSKILDE-BORGMÄSTAREN SAMMANFATTAR SINA ERFARENHETER I TIO TESER

Under åren 2004-2007 förändrades Danmark i grunden. Den snabba kommunreformen hade sänkt antalet kommuner från 270 till 98. Landskapen (amterna), 13 stycken, ersattes av 5 regioner för sjukvården, medan antalet domstolsdistrikt minskade från 82 till 24 och polisdistriktet från 54 till 12. Bakom ”Det nye Danmark” låg en stark politisk styrning och en klar linje från regeringens sida med ett entydigt budskap: Kommunerna får fler uppgifter, landskapen (amterna) som skött om hälsovården och utbildningar slopas, större regioner för sjukhusvården bildas och minst 20000 invånare i en kommun. Avsikten var att pressa ner kostnaderna inom den offentliga sektorn genom att lägga ner amterna och flytta fler uppgifter på kommunerna, samt öka statens insyn och styrning av den kostnadskrävande specialsjukvården. I motsats till den finländska ramlagen gav den danska strukturlagen inga tolkningsmöjligheter och inga alternativa modeller. Borgmästaren i Roskilde, Paul Lindor Nielsen, sammanfattar sina erfarenheter av kommunreformen i tio teser eller budord:

- 1. Var positiv och främja sammanslagningen.**
- 2. Var skeptisk till riksdagens löften.**
- 3. Man får inte lova att alla invånare skall få det bättre. Somliga vinner, andra förlorar. Det beror på var man sätter servicenivån.**
- 4. Räkna med problem under en övergångstid och berätta öppet att en sammanslagning orsakar mycket problem under de kommande 2-3 åren.**
- 5. Det krävs en ekonomisk och politisk överenskommelse med regeringen.**
- 6. Sök så många vänner som möjligt under förhandlingarna med grannkommunerna. Bättre med hundra vänner än hundra miljoner kronor från folketinget (i Danmark gavs inga s.k. morotspengar).**
- 7. Om det finns många alternativ beträffande sammanslagningen så låt invånarna bestämma riktningen genom en folkomröstning.**
- 8. Berätta att sammanslagningen och harmoniseringen mellan kommunerna för några kan innebära en sämre service.**
- 9. Tro inte att kommunreformen är världens viktigaste problem för invånarna.**
- 10. Var positiv men lova ändå inte för mycket.**

Kommunernas medelstorlek är efter reformen 54000 invånare, där sju kommuner har 20000 invånare, 16 kommuner ligger i gruppen 20000-30000, 37 kommuner i gruppen 30000-50000 och 36 kommuner i gruppen över 50000 invånare. Förändringarna har fört med sig fler uppgifter för kommunerna och samtidigt en starkare statlig styrning av verksamheten. Kommunerna har blivit så stora nu att de förväntas klara av uppgifterna. Att reformen kunde genomföras så fort och så smidigt, bredde till en del på att reformen skedde halvt med tvång. Regeringen gav bara ett alternativ som stadfästes av folketinget och som man skulle följa. Men även kommunerna själva insåg vad som krävdes av dem. Uppgifterna är från en artikel i onsdagens upplaga (21.5) av Vasabladet. Artikelskribent är Birger Enges som tidigare varit politisk redaktör på Vasabladet.

”VI SKALL FÖRVERKLIGA IDÉERNA” – UTTALANDET AV NÄRINGSMINISTER OLOFSSON I SLUTRAPPORT FRÅN SVENSKA LANDSBYGDSRIKSDAGEN

Här nedan följer några yttranden under svenska Landsbygdsriksdagen i Lycksele 7-9.3.

Uttalandena finns i den slutrapport från Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (HSSL),

vilken nu blivit klar över Landsbygdsriksdagen. Rapporten kan läsas under webbadressen http://www.helasverige.se/file.php/fs/TT8fAfPCCQ4U3XITQd1cHj0k4C_6IFlpMhuMm-dOP7xGTInxLczglnrePq-mVjB8.pdf?target_filename=Landsbygdsriksdagen.2008.pdf.

- **"Det finns en anledning till att vi är här, vi ska förverkliga de idéer som finns."** Sagt av näringsminister Maud Olofsson, som tillsammans med jordbruksminister Eskil Erlandsson talade varmt om landsbygdsstrategin när de intog plenisalen.

- **"Många ungdomar vill stanna på orten men det finns en norm, även hos vuxna, att man ska bevisa sin kapacitet genom att flytta."** Forskaren Lotta Svensson, som skrivit en avhandling i ämnet, har i den intervjuat ungdomar i Söderhamn och finner att de flesta ungdomar egentligen vill stanna på hemorten.

- **"Det är mycket vi kan göra för att stärka varandra. Inget som hindrar oss från att vara aktiva. Vad väntar vi på?"** Ole von Uexkull, vd för the Right Livelihood Award Foundation, talade om vikten av att jobba lokalt och tänka globalt. Han menade att vi är beroende av varandra och måste lösa problemen tillsammans.

- **"... en annan gång hyrde vi in en norsk kändisfrisör som klippte frivilliga i Ljungverk i någon snygg modefrisyr."** Glesbygdskomikern Tomas "Håkki" Eriksson berättade om hur han, tillsammans med några vänner, lyckades tjäna ihop pengar till sin hemort Ljungavverk genom ett virrvarr av lögnar till tidningar, olika historier och något ben från en älgko ...

På HSSL:s årsmöte 9.5.2008 beslöts bl.a. att Landsbygdsriksdagen år 2010 skall arrangeras av länsbygderådet i Värmland med Sunne som plats. Mer om årsmötet finns under webbadressen http://www.helasverige.se/?class=cmn_NewsEx&method=view&id=750.

"VIKTIGT ATT SLÅ VAKT OM VÅR FRAMGÅNGSRIKA LANDSBYGD"

Samarbetsorganet för de rika industriländerna OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) gav senaste månad ett mycket gott vitsord åt den finländska landsbygdspolitiken. Man anser ju att Finland är en föregångare tack vare den systematiska och tvärssektoriella ansats som skär igenom förvaltningarna på internationell, nationell, regional och lokal nivå. Sedan har vi den nya nationella landsbygdspolitiska redogörelsen för åren 2009-2020 som förbereds som bäst, och som statsrådet planerar att ge till riksdagen nästa år. Dessutom görs även regelbundet ett landsbygdspolitiskt helhetsprogram, med vilket man strävar efter koordinering och att undvika motstridiga målsättningar och åtgärder. I enlighet med regionutvecklingslagen gör man ytterligare upp ett särskilt landsbygdspolitiskt program. Under detta år ordnas ännu tillfällen i hela landet för att höra olika instanser om innehållet i den framtida politiken. Det gäller att slå vakt om det goda utgångsläget och den konkurrenskraft i internationell jämförelse som den finländska landsbygden har. Men framgången får inte leda till att vi vilar på lagarna, för det finns stora utmaningar, framför allt i den polarisering som sker mellan en växande landsbygd nära städer och en glesbygd med avfolkning, sämre utveckling av inkomster och sysselsättning. I de mest glesbefolkade områdena har arbetsplatsförlusterna inom jord- och skogsbruket inte kompenserats i lika hög grad med nya arbetstillfällen inom andra sektorer. Det skulle gälla att trygga den kommunala sektorns förmåga att ge tjänster åt sina invånare och att även stöda företagsutveckling och innovationer i de här områdena med en negativ utvecklingsspiral. I de centrala linjedragningarna, som Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (YTR) gett offentlighet åt, betonas exempelvis boendet på landsbygden i framtiden och att man skall fästa speciell vikt vid möjligheterna att leva på glesbygden. Det är viktigt att beakta de olika förutsättningarna som finns i olika regioner och områden, samt att man utvecklar nya sätt att producera tjänster i dessa områden. Det finns trots allt i praktiken många målkonflikter där landsbygden får vika för andra intressen. Statsminister Matti Vanhanen fäste i förra veckan uppmärksamhet vid ett viktigt koordineringsbehov mellan målen för markanvändningen och boendet på

landsbygden. Byggnaden utanför tätorter problematiseras allt mer och anses vara i konflikt med klimatpolitiken. Han lyfte fram individens valfrihet i valet av byggnadsplats och visade förståelse för att människor väljer att bo på landsbygden. Uppgifterna är hämtade ur en artikel i tisdagens upplaga (20.5) av Vasabladet, vilken skrivits av Malax kommunsekreterare Mats Brandt.

ÖSTERBOTTNISK ARBETSGRUPP FÖRST I LANDET ATT ARBETA MÅLMEDVETET FÖR SKÄRGÅRDS- OCH KUSTOMRÅDEN

Främsta uppgiften för *Arbetsgruppen för integrerad förvaltning av skärgårds- och kustområdena i Österbotten* är att följa upp hur både Finlands kuststrategi och det nationella skärgårdsprogrammet för åren 2007-2010 genomförs i landskapet och planera de åtgärder som vidtas för att uppnå målen i strategin. Tanken är nämligen att regionerna får lyfta fram sina egna behov och mål utgående från premisserna i den nationella kuststrategin, vars strategiska utvecklingsområden är: *stärkande av kustperspektivet, stärkande av kustområdets livskraft, förbättrande av kustmiljöns tillstånd, utveckling av rekreativsmöjligheter, förbättrande av tillgången till information och stärkande av samarbetet i Östersjöregionen*. Arbetet med att ringa in insatsområdena i Österbotten håller just på att inledas. Man planerar att ta hjälp av en enkät för att fånga upp parternas åsikter. Arbetsgruppen, som inledde verksamheten hösten 2007 och är såtillvida unik i Finland genom att Österbotten är det enda landskapet som systematiskt börjat arbeta med den nationella kuststrategin i området, består i huvudsak av företrädare för regionala myndigheter, bl.a. Forststyrelsen, Vägförvaltningen, Västra Finlands miljöcentral och Österbottens TE-central. Arbetsgruppens tillblivelse har att göra med Europaparlamentets och rådets rekommendation från år 2002 om främjande av integrerad förvaltning av kustområdena i Europa, *Integrated Coastal Zone Management (ICZM)*. Uppgifterna finns att läsas i Österbottens förbunds *Nyhetsposten ~ Uutisposti* nr 5-2008 under webbadressen http://www.obotnia.fi/medialibrary/data/Uutisposti_5_2008-%7B2npim-pehyg-c73tq%7D.pdf.

EU:s Integrated Coastal Zone Management ingår i åtgärdsprogrammet för det finlandssvenska programmet för lokal utveckling (FPLU) 2004-2008 under rubriken Ökat samarbete – tätare Svenskfinland. FPLU kan läsas under webbadressen http://byaservice.web.mios.fi/contentlibrary/Byaservice/finlandssvenskt_program_2004-2008.pdf.

LÄS ÄVEN DETTA

Regional- och lokalförvaltningen strömlinjeformas inom arbets- och näringsministeriet – reformfrågor hörande till ALKU-projektet löses separat

Statsrådet godkände senaste vecka (15.5) propositionen med förslag till lagar om arbets- och näringscentralerna samt arbets- och näringsbyråerna. Sålunda verkställs de omedelbara ändringar som inrättandet av arbets- och näringsministeriet medför inom ministeriets regional- och lokalförvaltning. Genom propositionen eftersträvas i första hand en bättre kundservice, men även förbättringar av myndighetens verksamhetsbetingelser och organisering väntas bidra med ökad kostnadseffektivitet, förbättrad informationsgång och hjälp för myndigheterna att uppfatta näringslivets lägesbild inom sitt område och att göra upp strategier. De ändringar som hänförs till den omfattade reformen av den statliga regionalförvaltningen (ALKU) verkställs inte i samband med denna reform, utan de frågor som hänförs till ALKU-projektet är avsedda att lösas separat före år 2010. *Läs mer om propositionen under adress http://www.tem.fi/?89510_m=91570&l=sv&s=2468.*

Kommentera utkastet till landsbygdspolitikens strategiska linjedragningar

På Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) Internetsidor kan man ta del av utkastet

till landsbygdspolitikens strategiska linjedragningar. Strategiutkastet kan kommenteras, antingen i samband med de regionala diskussionstillfällena eller via YTR:s Internetsidor. Det kommer att uppdateras tidvis. *Mer info och länk till utkastet (på finska) finns under adressen <http://www.maaseutupolitiikka.fi/index.phtml?s=233>.*

Anmälan till YTR:s landsbygdspolitiska diskussionstillfälle i Nyland senast 26.5

Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (YTR) ordnar diskussionstillfällena i samråd med TE-centralerna och landskapsförbunden om lokalt viktiga landsbygdspolitiska framtidsvisioner. Tillfällena arrangeras för att få med lokala tankegångar från regionerna i beredningen av landsbygdspolitiska redogörelsen och det femte landsbygdspolitiska helhetsprogrammet. Man vill ha regionernas synpunkter på vilka saker som borde beaktas i den riksomfattande landsbygdspolitiken och vilka konkreta åtgärder som borde vidtas med tanke på framtiden ända fram till år 2013 och 2020. *Anmälan till diskussionstillfället i Nyland skall göras senast på måndag (26.5) till adress anneli.helin@te-centralen.fi eller tel. 010 602 1084. Inbjudan med info och program finns som bilaga till Nyhetsbrevet. Se även webbadressen <http://www.maaseutupolitiikka.fi/index.phtml?s=252> för information (på finska) om alla diskussionstillfällena.*

Klimatstrategi saknas i Östnyland

Ingen av de östnyländska kommunerna har en strategi för hur den egna kommunen kan motarbeta klimatförändringen. Enligt kommunernas miljöansvariga finns inte resurser för att ta itu med så långsiktiga projekt som klimatet. Dessutom är klimatfrågan så omfattande att alla sektorer inom kommunen borde vara inblandade för att det skall ge resultat. Borgå är nu den enda kommunen i Östnyland som planerar att skriva in klimatet i det miljöpolitiska programmet. Trots att kommunerna inte har konkreta klimatmål, påpekar flera tjänstemän, att i vissa beslut beaktas ändå miljöfrågor (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=129403>).

Kristinestad kan få vindmöllepark med 100 vindkraftsenheter

I Kristinestad planeras för tillfället en havsvindpark för 100 vindkraftsenheter med en beräknad sammanlagd effekt på ca 400 MW. Följande steg i planen är nu miljökonsekvensbedömningen, vilken inleds inom kort. PVO Innopower fattar beslut om investeringen i höst (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=129458> och *tidningarna Österbottningen från 21.5 och Syd-Österbotten från 22.5*).

LED-belysning kan lösa problemet med de starkt upplysta växthusen

Martens Kompetenscenter i Närpes skall börja forska i hur man på bästa sätt kan ta i bruk lysdioder i växthusen på våra breddgrader, för att lösa problemet med det starka ljuset som bl.a. har visat sig störa minkarnas parning. Eftersom man med LED-belysning kan rikta ljuset precis mot plantorna, minskar ljusavfallet märkbart. Men LED-lamporna alstrar en hel del värme och det är just överskottet på värme som Martens Kunskapscenter skall driva sin forskning kring. *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=129351>. Martens Kunskapscenter ingår i åtgärdsprogrammet för det finlandssvenska programmet för lokal utveckling (FPLU) 2004-2008 under rubriken Kunskap och kompetens. På adress http://byaservice.web.mios.fi/contentlibrary/Byaservice/finlandssvenskt_program_2004-2008.pdf finns FPLU att läsas.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara

av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
